

Peter Sundström, utredare
0221-255 23
peter.sundstrom@koping.se

Barnkonsekvensanalys - uppförande av ny förskola i Köpings kommun

Bakgrund

Köpings kommun gjorde inom ramen för arbetet med strategisk lokalförsörjning ett åtgärdsval i december 2021 där bedömningen var att det förelåg ett behov av att uppföra en ny förskola i anslutning till Kristinelund sportfält ”Krillan”. Beslut togs att initiera en förstudie för den nya förskolans uppförande. Den ny tilltänkta förskolan är tänkt att ersätta förskolorna Trollsländan och Blåmesen och ha motsvarande ”upptagningsområde”, såtillvida att bedömningen är att den i första hand kommer att användas av de familjer som idag har sina barn på någon av de befintliga förskolorna i området.¹

Den ny tilltänkta förskolan kommer att ha plats för 6 avdelningar och 120 barn vilket ungefär motsvarar dagens nivåer hos de förskolor som är tänkta att ersättas.

Gällande bestämmelser

Barnets bästa ska, när olika intressen vägs mot varandra, väga tungt men inte ensamt vara utslagsgivande. I det enskilda fallet kan således andra samhällsintressen väga tyngre. Principen om barnets bästa ska alltid tillämpas när man fattar ett beslut som rör ett enskilt barn eller grupper av barn. Den aktuella principen innebär att när ett enskilt barn eller en grupp barn kommer att påverkas av ett beslut, måste beslutsprocessen innehålla en utvärdering av eventuella positiva eller negativa konsekvenser för barnet eller barnen. Principen om barnets bästa måste ses som ett tillvägagångssätt i varje beslutsprocess där barn är berörda. Vidare bör varje beslut som rör ett eller flera barn innehålla en motivering där det bland annat bör framgå vilka aspekter som beslutsfattaren ansett vara relevanta i bedömningen av barnets bästa. Om beslutet inte stämmer överens med barnets åsikter bör orsaken till detta tydligt anges. I de undantagsfall där den valda lösningen inte överensstämmer med barnets bästa bör skälen till att något annat vägt tyngre klargöras för att visa att barnets bästa noga har analyserats och övervägts.

¹ Blåmesen är tänkt att omvandlas till inlussningsförskola

Barnkonventionen är numera en del av svensk rätt. I artikel 3.1 barnkonventionen anges att vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 12.1 stadgar att en stat ska tillförsäkra ett barn som är i stånd att bilda en åsikt rätten att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. Av artikel 12.2 följer att för att ett barn ska tillförsäkras denna rätt ska barnet beredas möjlighet att höras. Ett barn kan höras direkt eller genom företrädare eller ett lämpligt organ och detta gäller i alla domstolsförfaranden och administrativa förfaranden som rör barnet.

Utredning

Dels tar utredningen sikte på om det är för barnens bästa att uppföra en ny förskola, dels om den föreslagna platsen för den nya förskolan är ”den bästa platsen”.

Platsens lämplighet

För att möjliggöra uppförandet en ny förskola på den aktuella platsen har Köpings kommun antagit en ny detaljplan och i samband med det gjordes sedvanliga undersökningar av platsens lämplighet, bland annat trafikbullerutredning, miljöteknisk undersökning etc.² De verksamheter som idag finns i den planerade förskolans närhet (t.ex. kraftstation och bensinmack) bedöms inte ha någon nämnvärd påverkan på förskoleverksamheten och buller från t.ex. järnväg ligger inom tillåtna riktvärden. I den genomförda markundersökningen konstaterades föroreningar (halter av PFAS ämnen) som går att härleda till Räddningstjänstens verksamhet. Dessa behöver utredas vidare och åtgärdas tillsammans med kommunens tillsynsorgan.

Vilka barn berörs av beslutet?

I ett generellt ärende som detta, inbegrips en stor grupp förskolebarns intressen och rimligtvis även intressen för de barn som ännu inte börjat i förskolan i Köpings kommun.

En barnkonsekvensanalys som föregår ett generellt verkande beslut måste bygga på ”prognoser” om vilken påverkan beslutet kan få på barn, utifrån andra förutsättningar än vad som hade varit fallet om beslutet hade varit individuellt.

Inhämtade åsikter

För generellt verkande beslut är det knappast möjligt att fråga alla barn som kan tänkas påverkas av beslutet, utan bedömningen av vilka konsekvenser beslutet kan få för barn i allmänhet får till exempel bygga på expertutlåtanden eller i förekommande fall vårdnadshavarnas åsikter.

Någon systematisk kvantitativ eller kvalitativ datainsamling inför just detta beslut har inte genomförts, vare sig från barn eller vårdnadshavare. Det finns heller inga resultat

---

² <https://koping.se/boende-trafik--miljo/stadsutveckling-och-planering/detaljplaner/pagaende-detaljplaner/del-av-kopings-ullvi-61-och-62---del-av-kristinelunds-sportfalt.html>

från kommunens årliga vårdnadshavarenkäter som direkt kan vara av värde inför just detta beslut.

Beslutet om att upprätta en ny förskola har föregåtts, dels av förskolepersonalens egna iakttagelser av lokalernas bristfälliga status under lång tid. Dels av redogörelser/sak utlåtanden från det kommunala bostadsbolaget (fastighetsägarens) som sköter drift och underhåll av förskolorna i området. Ett återkommande problem har varit återkommande vattenläckage som orsakat skador i verksamhetens lokaler.³

Förskolepersonalen vid de befintliga förskolorna har däremot fört samtal med barnen på de respektive förskolorna om att ny förskola planeras och även besökt den tilltänkta platsen, i syfte att skapa en förväntansbild och trygghet inför den omställning som väntar barnen. Här följer några åsikter från barnen;

- ”Det blir roligt med en ny förskola, då blir det en ny gård också.”
- ”Jag tror förskolan kommer att bli större, gården är så stor.”
- ”Om man får en ny förskola får man nya kompisar.”

När pedagoger har frågat barnen om det finns något som kan bli dåligt med en ny förskola (på den föreslagna platsen) säger barnen att det inte finns något som kan bli dåligt.

Liknande spontana samtal har förts med vårdnadshavare som ger en positiv bild; flera har uttryckt att de ser fram mot att förskolan byggs och att det blir fina utomhusmiljöer för barnen. Flera har också sagt att de inte har några särskilda åsikter utan är glada för vår skull, de föräldrarna har barn som inte kommer gå kvar när förskolan är färdigbyggd, vilket sannolikt påverkar deras åsikt.

Slutsats

Det är inte givet att det alltid går att fastslå om ett beslut är förenligt med barnets bästa. Ett beslut kan innebära såväl negativa som positiva konsekvenser för ett barn. Ett beslut som rör flera barn eller barn i allmänhet kan vara positivt för några barn men negativt för andra. Detta innebär att det inte alltid är möjligt att fastställa vad som är barnets bästa.

Med det sagt är Köpings kommuns bedömning ändock att beslutet att uppföra en ny förskola på den aktuella platsen skulle få positiva konsekvenser (effekter) för dels de barn som redan är inskrivna i förskolan, dels de barn som ännu inte går i förskolan, oavsett var i kommunen de kan tänkas bo.

Platsen i sig bedöms ge goda förutsättningar för att få till en bra förskola med goda kommunikationer i nära anslutning till idrottsanläggningar och möjlighet till mycket utevistelse i enlighet med Boverkets rekommendationer och med god tillgång till grönområden.

---

³ Det är framför allt förskolan Trollsländan som har haft bristfälliga lokaler

Ett beslut om en ny förskola på den aktuella platsen skulle framför allt innebära två positiva effekter för de berörda barnen;

- Det skulle för det första innebära att kommunen kan gå ur befintliga lokaler som inte längre bedöms vara ändamålsenliga för den här typen av verksamhet.⁴
- För det andra skulle den nya förskolan placeras i ett område där andelen barn som är inskrivna i förskolan generellt sett är lägre än i övriga delar av staden, vilket i kombination med att de befintliga förskolorna som ska avvecklas har ungefär samma ”upptagningsområde” som den ny tilltänkta, gör att den föreslagna platsen bedöms tillföra stora värden för kommunen.

Anledningen till det är bland annat att huvudmannen ser en tydlig koppling mellan barns förskole vistelse och samma barns förutsättningar att senare lyckas i skolan, vilket talar för att kommunen satsar på att få upp förskole deltagandet i de grupper där det är förhållandevis lågt.⁵

Ett realiserade av att uppföra den ny tilltänkta förskolan och avveckla bland annat Trollsländans förskola som ligger i ett område där det under lång tid funnits problem med försäljning av narkotika medför också att de barn som nu vistas där inte riskerar att exponeras för narkotika i samma utsträckning som om de hade gått kvar på Trollsländan. Bedömningen är att det skulle öka tryggheten för både barn och vuxna högst avsevärt.

I så måtto anser huvudmannen att beslutet att upprätta en ny förskola på den aktuella platsen är för barnens bästa, även om analysen måhända saknar en systematisk insamling av åsikter/synpunkter från de barn och vårdnadshavare som berörs av beslutet.

Uppföljning

Om beslutet blir att genomföra en nybyggnation av en förskola på den föreslagna platsen så är det viktigt att beslutet och effekterna av beslutet återkopplas till i första hand de barn som idag går på någon av förskolorna i det berörda området och till deras vårdnadshavare. Utöver den löpande utvärdering som görs av utbildningsförvaltningens verksamheter i dialoger mellan verksamhet och huvudman så är det viktigt att detta beslut följs upp och återrapporteras till bland annat utbildningsnämnden i Köpings kommun.

För utbildningsförvaltningen

---

⁴ Detta berör förskolorna Trollsländan och Blåmesen i Köpings kommun

⁵ [Barn som gått i förskola får bättre skolresultat - Nyheter \(Ekot\) | Sveriges Radio](#)

Susanne Ekholm
Skolchef förskola